

Marianne Gaardens prædiken ved forbøns gudstjeneste for forfulgte kristne

Taler

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters Stift

Dato

24. november 2024

Sted

Maribo Domkirke

Omstændigheder

Prædikenen er sendt i programmet Gudstjenesten på DR1. Vær opmærksom på, at der er små variationer mellem prædikenmanuskript og det talte ord.

Prædikentekst

Paulus' Brev til Galaterne kapitel 1, vers 13-24

Salmer

Dejlig er jorden
Anahit (solosang)
Jordskælvsalme / en "flygtningesalme"
Vær du mig nær

- 1 I dag læser jeg fra Galaterbrevet kap. 1. vers 13-24:

I har jo hørt om,

hvordan jeg tidligere levede i jødedommen,

- 5 *at jeg til overmål forfulgte Guds kirke*

og ville udrydde den.

Jeg gik videre i jødedommen end mange jævnaldrende i mit folk og brændte mere af iver for mine fædrenes overleveringer.

Men da Gud, der havde udset mig fra moders liv

- 10 *og kaldet mig ved sin nåde, besluttede at åbenbare sin søn for mig, for at jeg skulle*

forkynde evangeliet om ham blandt hedningerne, rådførte jeg mig ikke først med

nogen af kød og blod, og jeg drog heller ikke op til Jerusalem til dem, der var

apostle før mig, men drog til Arabien og vendte siden tilbage til Damaskus.

Dernæst, efter tre års forløb, drog jeg op til Jerusalem for at træffe Kefas, og jeg

- 15 *blev hos ham i fjorten dage; men andre af apostlene så jeg ikke, kun Jakob,*

Herrens bror.

Jeg tager Gud til vidne på, at hvad jeg skriver her, ikke er løgn! Dernæst tog jeg til

Syrien og Kilikien. Jeg var personlig ukendt for Kristi menigheder i Judæa; de

havde bare hørt om, at han, der før forfulgte os, nu forkynnder den tro, han

- 20 *tidligere ville udrydde, og de priste Gud for mig.*

Amen

25

I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

30

Måske er der nogle af jer, der har set og husker *Schindlers liste*, Steven Spielbergs autentiske film?

35

Da anden verdenskrig i 1939 brød ud, meldte Oskar Schindler sig ind i det tyske naziparti, hvor han var en respekteret gæst hos ledende SS-folk. Det lykkedes for Schindler, der var motiveret af at tjene penge, at bestikke flere højtstående befalingsmænd til at finansiere oprettelsen af en fabrik til ham.

40

Her ansatte Schindler en stor gruppe polske jøder som særdeles billig arbejdskraft. De boede i en ghetto og havde mistet alle deres borgerrettigheder. Deres nød blev hans levebrød, hvilket gjorde ham til en rig mand.

45

Men en dag så han en massakre på jøder i ghettoen og blev så rystet, at han besluttede sig for at bruge hele sin formue på at beskytte de jøder, der arbejdede for ham.

50

Som det eneste medlem af nazipartiet blev Schindler begravet i Israel, og på hans gravsten står der: ”Den uforglemmelige redningsmand af 1200 forfulgte jøder”. Historien om Schindler er interessant.

55

Ikke fordi han var nazist, ikke fordi han tjente penge på andres nød, men fordi han blev omvendt – fra at udnytte de forfulgte til selv at redde dem. Historien har vist, at forfølgeren kan omvendes.

At mennesker bliver forfulgte på grund af deres tro, religion, etnicitet eller geografiske placering, hører ikke kun fortiden til. Det kan ingen være tvivl om, når dette kirkeår rinder ud. Og når menneskelivet trædes under fode, er det vores pligt som kristen kirke at reagere.

60

Men når man lever i et trygt land med religionsfrihed, kan det være svært at forholde sig til, at det i andre lande kan være livsfarligt at praktisere sin tro eller blot vise sin tro ved at bære religiøse symboler. Vi kan simpelthen ikke forestille

os, hvordan det er at leve i et sted, hvor det kan koste én livet.

65 Men religiøs forfølgelse er et udbredt problem i store dele af verden. Forfølgelse
indebærer alt fra diskrimination i et ellers fredeligt samfund til uddrivelse eller
ligefrem etnisk udryddelse af mennesker med en bestemt tro i skrøbelige, svage
og ustabile stater.

70 Nogle gange er det familiemedlemmer, andre gange lokalsamfundet, der står bag
forfølgelserne. Eller de er systematisk sat i værck af samfundets ledere, som
historiens første kristenforfølgelser. Man plejer ofte af sige, at det var kejser
Nero i år 64, der første gang forfulgte de kristne, fordi kejseren mente, at det var
deres skyld, at Rom brændte.

75 At mennesker med en bestemt religion bliver gjort til syndebukke, er ikke et nyt
fænomen.

Men faktisk viser den tekst, jeg lige læste – et uddrag af et brev, som Paulus skrev
til menighederne i Galatien – at forfølgelser af kristne fandt sted på et endnu
80 tidligere tidspunkt.

Paulus, der selv døde i år 64, blev den mest kendte og udbredte forkynder af den
kristne tro. Ofte beskrives han som kirkens første teolog. Og så var det netop
håm af alle, der i begyndelsen var de troendes værste fjende.

85

Fra voldelig forfølger til lidenskabelig forkynder. Hvilket paradoks!

Og endnu mere utroligt er det, at han ikke forsøgte at dække over sin skyld,
komme med dårlige undskyldninger, bortforklare sine forbrydelser, eller helt
90 undgik at tale om sin fortid.

Hvor mange af os ville åbent og ærligt fortælle om vores største skyld, det vi
skammer os allermest over? Det er nok de færreste af os, der har modet til det,
men det havde Paulus altså.

95

Han vedgik sig 100 procent sine forbrydelser og skrev helt åbent om, at han
havde forfulgt dem, der troede på Jesus, og havde forsøgt at udrydde dem.

I Jerusalem var han trængt ind i folks huse, og havde slæbt både mænd og

kvinder ud på gaden for at fængsle dem ene og alene på grund af deres tro.

Han havde endda overværet og bifaldet, at Stefanus, en af de første troende, blev stenet til døde.

105

Så hvorfra udsprang mon Paulus' mod? Og kan vi lære noget af det, når vi i dag zoomer ind på mennesker, der forfølges på grund af deres tro? Ja, det mener jeg, og derfor har jeg valgt at prædike over netop den her tekst i dag.

110 For Paulus skrev også, *hvad* eller *hvem* der bevægede ham fra at være en den mest ivrige forfølger til at blive den mest lidenskabelige forkynner af den kristne tro.

115 *Gud* havde valgt ham, allerede inden han blev født, og havde givet ham den opgave at forkynne evangeliet om Jesus for hedningerne. Han tørrede ikke sin skyld af på Gud ved at hævde, at det var Gud, der var ansvarlig for hans ugerninger. Nej, slet ikke, den skyld tog han selv på sig.

120 Men det var Gud, der greb ind i hans liv og omvendte ham. Så hans mod, udsprang af hans tro på, at det var *Gud selv*, der handlede igennem ham.

Paulus skrev, at de troende, som han tidligere havde forfulgt, også forstod hans omvendelse som Guds værk, for de priste Gud for ham.

125

Tænk, at forfulgte mennesker ikke kun tilgiver deres tidligere forfølger, men ligefrem takker Gud for ham.

Ligesom jøderne takker Schindler på hans gravsten.

130

Kunne vi gøre det samme? Tilgive og lukke en tidligere forfølger inden for i vores hjem, og ligefrem takke Gud for ham?

135

Historien har faktisk flere gange vist os, at en forfølger kan omvendes. Oskar Schindler var ikke den eneste. Også Werner Best, den tyske nazist, der under 2. verdenskrig varskoede de danske jøderne i oktober 1943, så de nåede at flygte i tide. Eller den sydafrikanske fangevogter, der skulle udspionere Nelson Mandela, da han sad fængslet på Robbin Island, men endte med at blive hans

140 gode ven. Eller de bøddler, der under ærkebiskop Desmond Tutus ledelse af Sandheds- og Forsoningskommissionen bekendte deres skyld og fik tilgivelse af deres ofrene.

Erkendelse af egen skyld og tilgivelse kan transformere både bøddel og offer, så
145 begge parter sættes fri til en ny begyndelse. Det kræver imidlertid et stort mod og tillid til, at Guds lys kan skinne igennem os, når vi vender os mod og stiller os til rådighed for Gud. Og det er netop det, vi gør, når vi beder – både for de forfulgte og for forfølgeren.

150 Paulus' omvendelse fra forfølger til forkynner, har i allerhøjeste grad haft konsekvenser for den kristne kirke, der i dag tæller ca. en tredjedel af jordens befolkning. Hvordan ville verden mon se ud i dag uden Paulus' omvendelse? Den største transformation i verden sker, når mennesker, der forfølger andre, omvendes.

155 Så det er ikke kun de forfulgte kristne, der har brug for vores forbøn, men i endnu højere grad deres forfølgere. Men er det ikke for meget at forlange?

160 Skal vi virkelig bede for ondskabsfulde og grusomme tyranner, der forfølger troende mennesker?

Vi overvældes så nemt af følelsen af uretfærdighed. Fristes til at give igen med samme mønt, og bilde os selv og hinanden ind, at vi kan bekæmpe det onde med det ondes egne midler. Men kristendommen lærer os noget andet.

165 Jesus sagde det på utallige måder: Han var ikke kommet for at helbrede de raske, men de syge. Og vi skal elske vores fjender og bede for dem, der forfølger os.

Så kan det ikke siges tydeligere.

170 For hver gang en forfølger omvendes, så forandres verden til det bedre. Derfor skal vi, som de første kristne, der takkede Gud for Paulus, og som jøderne, der takkede nazisten Schindler, også rette vores tak til Gud.

175 *Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.*

Amen

180

Kilde

Manuskript taget fra lfstift.dk/biskoppen/praedikener-og-taler med tilladelse fra udgiver.

Kildetype

Dokumentation på online medie

185

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-gaardens-praediken-ved-forbonsgudstjeneste-for-forfulgte-kristne>

190

195

200

205

210

215